

เฉลยแบบทดสอบเรื่องตรรกศาสตร์เบื้องต้น

ตอนที่ 1

1. จงพิจารณาข้อความต่อไปนี้เมื่อกำหนดให้ A, B, C เป็นประพจน์ใดๆ

วิธีทำ พิจารณาไปที่ละข้อดังนี้

ข้อ 1) พิจารณาจากตารางค่าความจริงดังนี้

$\sim A$	$\sim B$	$\sim C$	$A \Rightarrow \sim B$	$\sim A \Rightarrow C$	$\sim [(A \Rightarrow \sim B) \Leftrightarrow (\sim A \Rightarrow C)]$	$B \Rightarrow \sim C$
F	F	F	F	T	T	F
F	F	T	F	T	T	T
F	T	F	T	T	F	T
F	T	T	T	T	F	T
T	F	F	T	T	F	F
T	F	T	T	F	T	T
T	T	F	T	T	F	T
T	T	T	T	F	T	T

ดังนั้น $\sim [(A \Rightarrow \sim B) \Leftrightarrow (\sim A \Rightarrow C)] \Leftrightarrow (B \Rightarrow \sim C)$ จึงมีค่าความจริงดังนี้

$\sim [(A \Rightarrow \sim B) \Leftrightarrow (\sim A \Rightarrow C)]$	$B \Rightarrow \sim C$	$\sim [(A \Rightarrow \sim B) \Leftrightarrow (\sim A \Rightarrow C)] \Leftrightarrow (B \Rightarrow \sim C)$
T	F	F
T	T	T
F	T	F
F	T	F
F	F	T
T	T	T
F	T	F
T	T	T

จะเห็นว่าประพจน์ย่อยเป็นไปตามที่โจทย์ถาม ข้อ 1. ถูกต้อง

ข้อ 2) พิจารณาจากตารางค่าความจริงดังนี้

A	B	C	$\sim(A \Rightarrow B)$	$A \Rightarrow \sim C$	$\sim(A \Rightarrow B) \Leftrightarrow (A \Rightarrow \sim C)$	$\sim A \Leftrightarrow \sim B$
T	T	T	F	F	T	T
T	T	F	F	T	F	T
T	F	T	T	F	F	F
T	F	F	T	T	T	F
F	T	T	F	T	F	F
F	T	F	F	T	F	F
F	F	T	F	T	F	T
F	F	F	F	T	F	T

ดังนั้น $[\sim(A \Rightarrow B) \Leftrightarrow (A \Rightarrow \sim C)] \Rightarrow (\sim A \Rightarrow \sim B)$ จึงมีค่าความจริงดังนี้

$[\sim(A \Rightarrow B) \Leftrightarrow (A \Rightarrow \sim C)]$	$(\sim A \Rightarrow \sim B)$	$[\sim(A \Rightarrow B) \Leftrightarrow (A \Rightarrow \sim C)] \Rightarrow (\sim A \Rightarrow \sim B)$
T	T	T
F	T	T
F	F	T
T	F	F
F	F	T
F	F	T
F	T	T
F	T	T

จะเห็นว่าประพจน์ย่อยไม่เป็นไปตามที่โจทย์ถาม ข้อ 2. ผิด

ข้อ 3) พิจารณาจากตารางค่าความจริงดังนี้

A	B	C	$\sim(A \Rightarrow \sim B)$	$\sim(B \Rightarrow \sim C)$	$\sim(A \Rightarrow \sim B) \Leftrightarrow \sim(B \Rightarrow \sim C)$	$\sim(\sim A \Rightarrow C)$
T	T	T	T	T	T	F
T	T	F	T	F	F	F
T	F	T	F	F	T	F
T	F	F	F	F	T	F
F	T	T	F	T	F	F
F	T	F	F	F	T	F
F	F	T	F	F	T	T
F	F	F	F	F	T	T

ดังนั้น $\sim(A \Rightarrow \sim B) \Leftrightarrow \sim(B \Rightarrow \sim C) \Leftrightarrow \sim(\sim A \Rightarrow C) \Leftrightarrow (A \Leftrightarrow B)$ จึงมีค่าความจริงดังนี้

$A \Leftrightarrow B$	$\sim(\sim A \Rightarrow C) \Leftrightarrow (A \Leftrightarrow B)$	$\sim(A \Rightarrow \sim B) \Leftrightarrow \sim(B \Rightarrow \sim C) \Leftrightarrow \sim(\sim A \Rightarrow C) \Leftrightarrow (A \Leftrightarrow B)$
T	F	F
T	F	T
F	T	T
F	T	T
F	T	F
F	T	T
T	T	T
T	T	T

จะเห็นว่าประพจน์ย่อยเป็นไปตามที่โจทย์ถาม ข้อ 3 ถูกต้อง

เฉลยข้อ ก. และข้อ ง.

2. กำหนดให้ a และ b เป็นประพจน์ใดๆ แล้วประพจน์ $(\sim a \Rightarrow b) \Leftrightarrow (a \Rightarrow b)$ สมมูลกับประพจน์ใดต่อไปนี

วิธีทำ สร้างตารางค่าความจริงของประพจน์ที่กำหนดให้

a	$\sim a$	b	$\sim a \Rightarrow b$	$a \Rightarrow b$	$(\sim a \Rightarrow b) \Leftrightarrow (a \Rightarrow b)$
T	F	T	T	T	T
T	F	F	T	F	F
F	T	T	T	T	T
F	T	F	F	T	F

จะเห็นได้ชัดเจนว่าประพจน์ที่สมมูลกันคือ b

เฉลยข้อ ข.

3. ประพจน์คู่ใดต่อไปนี้สมมูลกัน เมื่อ a, b, c, p, q, r เป็นประพจน์ใดๆ

วิธีทำ ข้อ ก. สร้างตารางค่าความจริงดังนี้

$a \vee b$	$\sim(a \vee b)$	$(a \vee b) \Leftrightarrow \sim(a \vee b)$	$a \wedge b$	$a \Leftrightarrow b$	$(a \wedge b) \Rightarrow (a \Leftrightarrow b)$
T	F	F	T	T	T
T	F	F	F	F	T
T	F	F	F	F	T
F	T	F	F	T	T

จะเห็นได้ชัดเจนว่าไม่สมมูลกัน ข้อ ก. ผิด

ข้อ ข. สร้างตารางค่าความจริงได้ดังนี้

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$\sim p \Rightarrow q$	$p \Rightarrow \sim q$	$(\sim p \Rightarrow q) \Leftrightarrow (p \Rightarrow \sim q)$
T	T	F	F	T	F	F
T	F	F	T	T	T	T
F	T	T	F	T	T	T
F	F	T	T	F	T	F

จะเห็นได้ชัดอีกว่าประพจน์ในข้อ ข. ไม่สมมูลกัน ดังนั้นข้อ ข. ผิด

ข้อ ค. สร้างตารางค่าความจริงได้ดังนี้

p	q	$\sim q$	$p \vee \sim q$
T	T	F	T
T	F	T	T
F	T	F	F
F	F	T	T

ประพจน์ในข้อ ค. ไม่สมมูลกัน ดังนั้นข้อ ค. ผิด

ข้อ ง. สร้างตารางค่าความจริงดังนี้

p	q	$p \Rightarrow q$	$\sim p$	$(p \Rightarrow q) \wedge \sim p$
T	T	T	F	F
T	F	F	F	F
F	T	T	T	T
F	F	T	T	T

จะเห็นได้ว่า ประพจน์ในข้อ ง. สมมูลกันกรณีต่อกรณี

เฉลยข้อ ง.

4. ข้อใดถูกต้องเมื่อ p, q เป็นประพจน์ใดๆ

วิธีทำ พิจารณาข้อ ก.

$$\sim p \vee \sim q \equiv p \Rightarrow \sim q \not\equiv p \Rightarrow q \text{ เพราะฉะนั้นข้อ ก. ผิด}$$

พิจารณาข้อ ข.

$[\sim(\sim p \vee \sim q) \Rightarrow (\sim p \wedge q)] \Rightarrow (q \vee \sim q)$ จะเห็นว่าข้อ ข. เป็นสัจนิรันดร์ เพราะเมื่อเรากำหนดค่าให้ประพจน์ย่อยเป็นทั้ง F, T ผลลัพธ์สุดท้ายได้ค่าความจริงเป็นจริง

พิจารณาข้อ ค.

สร้างตารางค่าความจริงของประพจน์ $\sim p$ และ $p \wedge \sim q$ จะได้ดังนี้

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$p \wedge \sim q$
T	T	F	F	F
T	F	F	T	T
F	T	T	F	F
F	F	T	T	F

จากตารางค่าความจริงจะเห็นได้ชัดว่า ค่าความจริงของประพจน์ทั้งสองเมื่อเทียบกรณีต่อกรณีจะมีบางกรณีที่มีค่าความจริงไม่ตรงกัน ดังนั้น ข้อ ค. ไม่ถูกต้อง เฉลยข้อ ข.

5. ประพจน์ $[(A \wedge B) \vee \sim C] \Rightarrow [(A \wedge \sim C) \vee B]$ สมมูลกับประพจน์ในข้อใดต่อไปนี้

วิธีทำ หาค่าความจริงของประพจน์ $[(A \wedge B) \vee \sim C] \Rightarrow [(A \wedge \sim C) \vee B]$
 F F F T T F F F T F F

แสดงว่าประพจน์ที่สมมูลกันจะต้องมีค่าความจริงเป็นเท็จ

พิจารณาข้อ ก.

$$[\sim(A \wedge B) \vee C] \Rightarrow \sim[(A \vee C) \wedge B]$$

T F F F T F T T F F F F

แสดงว่าข้อ ก. ผิด

พิจารณาข้อ ข.

$$[(A \vee B) \wedge \sim C] \Leftrightarrow [\sim(A \vee C) \wedge B]$$

F F F F T T T F F F F F

แสดงว่าข้อ ข. ผิด

พิจารณาข้อ ค.

$$[\sim(A \wedge B) \wedge C] \Leftrightarrow \sim[(A \vee C) \wedge B]$$

T F F F F F F T F F F F

แสดงว่าประพจน์ในข้อ ค. สมมูลกับประพจน์ที่กำหนดให้

เฉลยข้อ ค.

6. ถ้าประพจน์ $(\sim p \wedge q) \Rightarrow (p \vee \sim q)$ มีค่าความจริงเป็นเท็จ โดยที่ประพจน์ย่อย p, q เป็นประพจน์ใดๆ ข้อใดต่อไปนี้ถูกต้อง

วิธีทำ เนื่องจากโจทย์กำหนดให้ประพจน์เป็นเท็จ จะได้ว่า

$(\sim p \wedge q)$ เป็นจริง และ $(p \vee \sim q)$ เป็นเท็จ จะได้ว่า

$\sim p$ เป็นจริง นั่นคือ p เป็นเท็จ และ q เป็นจริง จะได้ $\sim q$ เป็นเท็จ

ข้อ ก. ผิดแน่นอน

ข้อ ข. ประพจน์ $\sim p \Leftrightarrow \sim q$ สมมูลกับประพจน์ $p \Leftrightarrow q$ จะเห็นว่าถ้าประพจน์ p, q เป็นจริงเหมือนกัน ประพจน์นี้จะจริงไม่ใช่เป็นเท็จ ดังนั้นข้อ ข. ไม่ถูกต้อง

ข้อ ค. ถูกต้อง

ข้อ ง. ไม่ถูกต้อง

เฉลยข้อ ค.

7. ข้อใดต่อไปนี้ไม่ถูกต้อง เมื่อเอกภพสัมพัทธ์เป็นเซตของจำนวนจริงบวก

วิธีทำ พิจารณาข้อ ก. จะเห็นได้ชัดว่าถูกต้อง เนื่องจากเมื่อแทน $x=3$ จะได้ $0 = 0$

พิจารณาข้อ ข. จะเห็นได้ชัดว่าเป็นจริง สมมติว่าแทน x ด้วย 2 จะได้ $7 \geq 0$ ซึ่งเป็นจริงแสดงว่าที่กล่าวว่ามีจำนวนจริงบวกบางจำนวนที่ไม่ทำให้ $x^3 - 1 \geq 0$ เป็นเท็จ แสดงว่าข้อ ข. ผิด

พิจารณาข้อ ค. จะเห็นได้ชัดว่าเป็นจริงอีกเช่นกัน สมมติว่าแทน $x=2$ จะได้ $0 = 0$ ซึ่งเป็นจริง

พิจารณาข้อ ง. สมมติแทน $x=3$ จะได้ $0 = 0$ แสดงว่าเป็นจริง

เฉลยข้อ ข.

8. กำหนดให้เอกภพสัมพัทธ์ U เป็นเซตของจำนวนจริงใดๆ ที่มีค่าน้อยกว่า 0 จงพิจารณาว่าข้อใดต่อไปนี้ถูกต้อง

วิธีทำ พิจารณาข้อ ก. จะเห็นว่าประโยคเปิด $\sim \forall x[x^2 > 0]$ สมมูลกับประโยคเปิด $\exists x[x^2 \leq 0]$

แต่สังเกตว่าเอกภพสัมพัทธ์ยังเหมือนเดิม (ในที่นี้คือเซตของจำนวนจริงใดๆ ที่น้อยกว่า 0)

สมมติว่าแทน $x = -3$ จะได้ $-9 \leq 0$ ซึ่งไม่ถูกต้อง ดังนั้นข้อ ก. ผิด

พิจารณาข้อ ข. แทน $x = -4$ จะได้ $-4 < 0$ จริง ดังนั้นข้อ ข. ถูกต้อง

พิจารณาข้อ ค. จะเห็นได้ว่าประโยคเปิด $\sim \exists x[x+1 \geq 0]$ สมมูลกับประโยคเปิด

$\forall x[x+1 < 0]$ แทนค่า $x = -1$ จะได้ $0 < 0$ ซึ่งเป็นเท็จ เพราะฉะนั้นข้อ ค. ไม่ถูกต้อง

พิจารณาข้อ ง. จะเห็นว่าเมื่อแทน $x = -1$ จะได้ $0 < 0$ เป็นเท็จ ดังนั้นข้อ ง. ไม่ถูกต้อง

เฉลยข้อ ข.

9. ข้อใดต่อไปนี้เป็นเท็จ เมื่อเอกภพสัมพัทธ์ U เป็นเซตของจำนวนจริง

วิธีทำ ข้อ ก. ไม่ถูกต้องแน่ๆ (เพราะสำหรับ x ทุกค่า ไม่สามารถหาค่า y ทุกค่าได้พร้อมกัน)

ข้อ ข. ถูกต้องแน่ๆ (เพราะสำหรับ y ทุกค่า จะหา x ได้แน่ๆ)

ข้อ ค. ถูกต้องแน่ๆ สมมติแทน $x = -1$ จะได้ $y = 1$ และ $1 \in U$

ข้อ ง. ถูกต้องแน่ๆ สมมติว่าแทน $x = 0$ จะได้ $y = -1$ และ $-1 \in U$

เฉลยข้อ ก.

10. จงพิจารณาข้อความต่อไปนี้

วิธีทำ

➤ พิจารณาข้อ 1. เปลี่ยนข้อความให้อยู่ในรูปสัญลักษณ์ได้ดังนี้

ให้ p : หม่อมต้งใจอ่านหนังสือ

q : เขาไม่สอบตก

ดังนั้นจะได้ประโยคสัญลักษณ์คือ $[p \Rightarrow (q \vee \sim q)] \Rightarrow \sim p$

สังเกตว่า $(q \vee \sim q)$ เป็น Idempotent คือ เป็นจริงเสมอ เป็นผลให้ $[p \Rightarrow (q \vee \sim q)]$

เป็นจริง นั่นคือ p เป็นจริงหรือเท็จก็ได้ จะเห็นว่าประพจน์ให้ค่าความจริงสองค่าซึ่งเป็นไปไม่ได้ ดังนั้นข้อ 1. ไม่สมเหตุสมผล

➤ พิจารณาข้อ 2. เปลี่ยนข้อความให้อยู่ในรูปสัญลักษณ์ได้ดังนี้

ให้ p : รถยนต์ที่หนึ่งนั่งมาประสบอุบัติเหตุตกเหวลึก

q : เขาไม่มีชีวิตรอด

r : รถไม่แฉะปืมน้ำมัน

s : เขาร้องไห้

ดังนั้นจะได้ประโยคสัญลักษณ์คือ $[(p \Rightarrow q) \wedge (r \Rightarrow s) \wedge (p \vee r)] \Rightarrow (q \vee s)$

ข้อนี้จะต้องอาศัยความรู้และความจำเรื่องสัจนิรันดร์ ซึ่งคุณจะพบว่าประพจน์ดังกล่าวเป็นสัจนิรันดร์ แสดงว่าข้อ 2. สมเหตุสมผล

➤ พิจารณาข้อ 3. เปลี่ยนข้อความให้อยู่ในรูปสัญลักษณ์ได้ดังนี้

ให้ p : อู๋มเป็นประธานนักเรียน

q : เขาเป็นขาใหญ่ประจำโรงเรียน

ดังนั้นจะได้ประโยคสัญลักษณ์คือ $p \Rightarrow (p \vee q)$

ข้อนี้จะต้องอาศัยความรู้และความจำเรื่องสัจนิรันดร์อีกเช่นกัน ซึ่งคุณจะพบว่าประพจน์

ดังกล่าวเป็นสัจนิรันดร์ แสดงว่าข้อ 3. สมเหตุสมผล

➤ พิจารณาข้อ 4. เปลี่ยนข้อความให้อยู่ในรูปสัญลักษณ์ได้ดังนี้

ให้ p : สุกาขึ้นตากฝนเป็นเวลานาน

q : เธอไม่สบาย

r : เธอเป็นหวัด

ดังนั้นจะได้ประโยคสัญลักษณ์คือ $[(p \Rightarrow q) \wedge (p \Rightarrow r) \Leftrightarrow [p \Rightarrow (q \wedge r)]]$ จะเห็นว่า

ประพจน์นี้เป็นสัจนิรันดร์ ดังนั้นข้อ 4. สมเหตุสมผล

➤ พิจารณาข้อ 5. เปลี่ยนข้อความให้อยู่ในรูปสัญลักษณ์ได้ดังนี้

ให้ p : ฉันและเธอเป็นแฟนกัน

q : เราจะแต่งงานกัน

ดังนั้นจะได้ประโยคสัญลักษณ์คือ $(p \Rightarrow q) \Leftrightarrow [p \Rightarrow (p \Rightarrow q)]$ จะเห็นว่า
ประพจน์นี้เป็นสัจนิรันดร์ ดังนั้นข้อ 5. สมเหตุสมผล

☞ จากที่พิจารณาทั้งหมด จะเห็นว่าข้อที่ไม่สมเหตุสมผลเพียงข้อเดียว

เฉลยข้อ ก.

๖ ๖ ๖ ๖ ๖ ๖